

Kiemelten kedves ágazat

Az idei – sorrendben 34. – Juhásztalálkozót Szentirmay Zoltán, az Agrárminisztérium főosztályvezetője nyitotta meg. Köszöntötte a kihajtási ünnep résztvevőit Horváth József a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Karának dékánja, és Horn Péter akadémikus, a Magyar Juh- és Kecsketenyésztő Szövetség elnöke. Az eseménynek otthont adó 25. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok egész ideje alatt szakmai programok zajlottak, ez a találkozó napján kiegészült kulturális, hagyományörző programmal, gyermekrajzversennyel és főzőversennyel. A szokásos érdeklődés az idén sem maradt el.

A minisztérium nem lehet elfogult egyetlen ágazattal szemben sem, de azért az állítható, hogy a juhászat kiemelten kedves ágazat – mondta megnyitó beszédében Szentirmay Zoltán. Ezt a szimpátiát az teszi elfogadhatóvá, amit az ágazat a magyar vidék felemelkedése érdekében, a magyar hagyományok megőrzése szolgálatában betölt. Ez túlmutat nemzetgazda-

vekedett az érdeklődés. Természetesen a jövőben is szükség lesz mindazokra a költségvetési támogatásokra, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a juhászok megtalálják boldogulásukat anyagilag is. A jövőről a főosztályvezető elmondta: 2020-ig biztosnak látszanak a támogatások költségvetési forrásai. Minden remény megvan arra, hogy az unió 2021 utáni po-

nének mindig egy kicsit előre lépni, szeretnék a saját eredményeiket javítani, az átlagosnál egy kicsit jobbra válni, ők jelentős jövedelmet tudnak produkálni. A törzstenyészetekben azon munkálkodnak, hogy a tőlük származó tenyészállatokkal minél nagyobb teljesítményre legyen képes az ágazat. Sok tenyésztő arról adhat számot, hogy a gyermekek, az unokák velük együtt dolgoznak, a családi gazdaság továbbvitelében szerepet vállalnak. Ez a jövő tekintetében nélkülözhetetlen.

Tavaly közösen a Szent István Egyetemmel és a Kaposvári Egyetemmel, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával pályaaorientációs programot indított az SZTE Helló Modern Agrárium szlogennel. A cél minél több fiatal bevonni a mezőgazdaságba. Öröm, hogy a megújulás, az innováció az idén a gasztronómiában is megjelenik, sokféle, köztük különleges ételt is készítenek a versenyzők. Azt gon-

Szentirmay Zoltán: fontos, hogy nőjön az állattartási kedv

sági súlyán, bár az sem csekély. Mindezért az ágazat méltán számíthat a kormány támogatására.

Ma már a súlyos mélypontot követően csaknem egymilliós a hazai juhállomány. Egyre több tenyészet van, számuk lassan eléri a 9000-et, és ez a tartási kedv növekedésére utal. Segítette a kibontakozást a kormány legutóbbi programja a minőségi apaállatok beállítására. Sikerességét jelzi, hogy a keretösszeget többször is bővíteni kellett, mert igen komoly mértékben nö-

Horváth József: egyre több hír szól az innovációról

litikájában a juhászat kiemelt támogatási lehetőségeket kapjon. Fontos, hogy legyen olyan állattartási kedv, amivel kihasználhatók a lehetőségek.

A juhászattal kapcsolatban egyre több olyan hír születik, amelyik az előrelépésről, a fejlesztésekről, az innovációról szól, emlékeztetett az örömteli folyamatra köszöntőjében Horváth József. A statisztikai adatok alapján ez az ágazat a gazdaságosságát tekintve a penge élén táncol. Van azonban olyan tenyésztők, akik szeret-

Horn Péter: a bárány rengeteg embert mentett meg

dolom – mondta befejezésül a dékán –, hogy a hazai, évi 1 főre jutó 30-40 dekgammus juhhús-fogyasztás növekedése egyebek között a gasztronómia népszerűsítésétől függ.

Horn Péter akadémikus, a szövetség elnöke, egy kicsit szokatlan módon beszélt a juhról. Pszichológusok, neurobiológusok sok tanulmányban leírták: az emberiség génjeiben benne van, hogy a nem ismert istenségektől, jelenségektől nagyon fél, elkerülésük érdekében áldozatokat hoz. ▶

► Az emberiség történetében borzasztó dolgok igazolják ezt. Talán hihetetlen, Latin-Amerikában, az indiánoknak volt egy híres labdajátékuk, a pelota, amelynek végén a verseny győztesének szívét feláldozták az isteneknek, hogy kiengeszteljék őket. (Legújabb kori változatát az *És megint dühbe jövünk* című filmben Bud Spencer játssza Serranonak öltözve. A Szerk.) Irodalmi adatok bizonyítják, hogy az istenek kiengesztelése rengeteg emberáldozatot követelt. Végül rájöttek, az isteneket ki lehet úgy is békíteni, hogy a legkedvesebb állatukat áldozzák fel, és ez a bárány volt. Joggal állítható, hogy a juh és a bárány rengeteg embert mentett meg az áldozati szereptől.

A középkorban Nyugat-Európa egy nagy lehúlési hullámot szenvedett el, nem érett be a gabona és semmilyen más termés sem. Magyarország szürkemaráhát és juhot vitt az éhező népeknek. Az éhezést a magyar ember a történelemben nem ismerte, mert nálunk is előfordult ugyan, hogy mostoha volt az időjárás, de sok legelő állatot tartottunk. Úgy működött ez, mint a fridsider. A fű az mindig nőtt, ha nem érett be a gabona, a hús pótolta az emberek ételmisszer-ellátását.

Kertészkedés közben Kaposvár mellett vettem észre – mondta Horn Péter –, hogy újabban nem látok fecskéket. Húszt éve öt fecskefészünk volt, ma egy sincs. Ez azért következhetett be, mert megszűnt a

háztáji állattartás, nem legel elegendő juh és szarvasmarha a gyepeken, nincs trágya, nincs rovar, nincs mit enni a fecskéknek, ezért nem jönnek. Itt az Alföldön még mindig több állat legel, ezért lehet fecskét látni. A juhot nemcsak a húzáért meg a gypjűért kell tartani, hanem azért is, hogy legyen madárdal, megmaradjon a termé-

szet sokszínűsége, hogy visszajöjjenek a fecskék. A világnak a juhra hosszú távon szüksége lesz. Afrikában például, ahol gyors ütemben szaporodnak azért is, mert legtöbb területen csak juhot lehet legeltetni. A füves területeket nem tudjuk mással hasznosítani, mint legelő állattal. Ez mindig így volt. Az emberiség előtt vadkérő-

A Magyar Mezőgazdaság Kft. különdíját a Szegedi Tudományegyetem hódmezővásárhelyi mezőgazdasági karának hallgatói kapták. A csapat tagjai, Báthori Barnabás, Zöld Endre és Szőke Marcell digitálislap-előfizetést kaptak

Hagyományörző juhászok: Dani János, Almási Sándor (balladát énekel) és Németh Mihály

dzők legeltek és tartották fenn a világ sokszínűségét, a biodiverzitást. Az ember ezt a legeltetési állattartással pótolta.

„Becsüljük meg a juhokat, nemcsak gazdasági szerepük miatt, hanem azért is, mert rendes hozzáértő emberek dolgoznak ebben az ágazatban. A magyar mondanokban, népmesékben nem találunk kártekonny juhászt, bűnözőt, mert nincs. Szeressék a juhot, mert nagyon szerethető állat és szeressék a gazdákat, a juhászokat is. Imádkozunk azért, hogy legyen mindig elég fiatal, aki vigyáz a juhokra mindannyiunk érdekében” – fejezte be üdvözlőbeszédét a juhszövetség elnöke.

A találkozó remek alkalom arra, hogy csoportosan, vagy négy szemközt beszéljék meg a gazdák ügyes-bajos dolgaikat. Mi is elvegyültünk közöttük, hallgattuk tanácsait és kérdeztünk is. Például Bévárdi Pál juh törzstenyésztőt fejlesztési elképzeléseiről. Lacaune juhajtát tenyészt, tejet termel és feldolgozásán gondolkodik. Mint mondja: ha valakinek van szántóterülete, legelője, speciálisan tejtermelő fajtája, akkor az látszik ésszerűnek, ha ezt az állományt feji, és a tejet feldolgozza. Azért nem egyszerű a kérdés, mert figyelembe kell venni a piac

hatásait is. Eszerint olyan nagy termékvalasztékkal kellene megjelenni a piacon, amit a fogyasztó keres. Ha ezt a nagy szortimentet nem tudja a gazda biztosítani a juhtejből készült termékekből, akkor nem biztos, hogy meg kell lépni a sajtzüzemépítést. További kérdés, mennyire hatékony ez az elképzelés. Könnyen kiderülhet, hogy ezzel nem szabad foglalkozni, a szuster maradjon a kaptafánál! A gazda termeljen, hagyja a feldolgozást és a kereskedést másra. Ez ugyanis egy új ágazat, új befektetésekkel, új eszközökkel, új emberekkel. Mindez bizonytalanná teszi a választ.

A helyzetet tovább bonyolítja, hogy a dunapataji gazda nyert egy olyan pályázatot, amelyik 100 ezer liter tejet feldolgozó sajtzüzemről szól. Ekkora mennyiségű tejet egyedül nem tud előállítani, olyan partnerek kellenek, akiktől megvásárolhatja a tejet. Ráadásul szezonális termékről van szó. Az üzem félévig termel, kérdés, mi legyen a téli időszakban a munkaerővel, tud-e szezonon kívül tejet vásárolni. Ezek miatt nehéz a döntés, és várat magára.

Barna Miklós Hódmezővásárhelyen gazdálkodik, egyben a juhszövetség régióvezetője, családja ötödik alkalommal nyerte el az Alföldi Allattenyésztési és Mezőgazda Napok juhtenyésztési nagydíját. A tenyésztet a felesége, **Vad Andrea** nevében van, a munkából az egész család kiveszi a részét. A kiállítás nagydíját az a juhtenyésztő nyeri el, aki a legtöbb pontot szerzi meg bemutatott állataival. A Vad Andrea-Barna Miklós kettős ile de france és berrichon du cher fajtát tenyészt. Két csoportjuk első helyezett lett, mindkét fajtánál elnyerték a kiállítás legszebb növendék

Barna Miklós: szakértelem és tudatosság kell a sikerhez

kosa díjat és fajtagyőztes lett ile de france jermékük. Ez utóbbit azért tartják nagy eredménynek, mert az idén már 8 tenyésztő hozott ilyen fajtájú jerméket a kiállításra és a 30 állatból találtatott legszebbnek az övék. A család 18 éves, most érettségiző fia **Barna Ákos**, a magyar merinó fajtát kezdte el tenyésztetni. Az állomány még az édesanyja nevében van, mert így később nem esik el a fiatal gazda pályázaton elérhető kedvezményektől. Ő választotta ki a merinó jerméket és a hozzájuk tartozó növendékkost is. Ez utóbbi a kiállítás fajtagyőztes növendék kosa lett. Így Ákos

Barna Ákos a győztes merinó növendékkossal

állt a fényképezőgép elé, világossá téve, hogy ez az ő eredménye.

A család bízik az általuk választott két korszerű, francia fajtában. Amint Miklós mondja: tudomásul kell venni, hogy a vágóbárány egyszínű, fehér, jó húsformákkal rendelkező, intenzíven gyarapodó fajtától származzon. Ezért az általunk értékesített tenyészállatok keresettek. A legtöbb kost ma még a merinó fajtából értékesítik Magyarországon, de biztos vagyok benne, hogy rövidesen a legtöbb kost az ile de france-től vásárolják az árutermelők. A modern vágóbárány előállításának ez a fajtája.

Tóth Árpádról mindenki tudja, hogy Révész unoka, édesanyja a híres Révész család gyermeke. A késes népi iparművész asztalán a szokásosnál szerényebb a választék. „Régebben valóban több bicskával jelentünk meg Vásárhelyen. Az utóbbi években azért csökkent le a bicskák száma, mert manapság sokkal többen vásárolnak internetes megrendelésen keresztül. Kényelmesebb, kiválasztják az emberek a neten megjelent választékunkból, amit akarnak. Nekünk ez azt jelzi, hogy megbízhatónak, jó minőségűnek tartják termékeinket. Ráadásul garancia is van rá, úgyhogy aki nincs megelégedve, visszaküldheti és visszautaljuk az árát.” Arra a kérdésre, hogy hány bicskát kaptak vissza, egyszerű a válasz: ilyen még nem fordult elő. Előjegyzésük 3-4 hónapra szól, ennyit kell várni egy juhásznak, hogy hozzájusson fontos szerszámaához. Termelésüket azonban nem tudják bővíteni, mert a minőségből nem engedhetnek.

GYULAI GYÖRGY

Tenyészállat-bemutató a díjnyertes csoportok